

а к а д е м і ч н а ПАНОРАМА

Інформаційне видання Національного університету «Києво-Могилянська академія» Жовтень 2008

393-й рік народження НаУКМА

День Академії Могилянська традиційно святкує 15 жовтня, на Покрову Пресвятої Богородиці. Саме в цей день, 15 жовтня 1615 року, київська шляхтянка Галишка Гулевичівна відписала чималі свої кошти, а також землі на Подолі, для облаштування монастиря та школи для дітей усіх станів та чинів, із якої з часом постала славетна Києво-Могилянська академія.

Цьогоріч славетна Києво-Могилянська Академія увійшла у статечний символічно-сакральний вік – 393-річчя, тоді як сучасній Академії виповнилося лише 17 років

Найважливішою подією минулого «могилянського року» було відкриття першої в Україні Докторської школи європейського зразка (PhD-програми), навчання в якій відповідатиме вимогам і стандартам Болонського процесу. Ще однією знаковою подією став Указ Президента України «Про відзначення 400-

річчя Києво-Могилянської академії».

Про всі здобутки, перемоги, плани та перспективи вічно молодій Академії говорили на урочистому зібранні. Могилянців привітали Міністр закордонних справ Володимир Огризко, Надзвичайний і повноважний посол Фінляндії в Україні пан Крістер Микселсон, заступник Міністра освіти і науки Максим Стріха, керівник Інформаційного центру програми DAAD у Києві доктор Зігберт Клее, проректор Університету економіки і права «Крок» Тарас Фініков. Завершилася урочиста частина виступами студентських колективів та концертом Тараса Чубая.

(Докладніше на стор. 2).

У нашому випуску:

Рік Мазепи

Стор. 3

Першу в Україні Докторську Школу європейського зразка створено в Києво-Могилянській Академії

Стор. 4-5

Ідеологія та утопія в історії європейської цивілізації

Стор. 6

Небесний Янгол чи Стариган із крилами?

Стор. 7

Куріння шкодить нам усім

Проголошення Національного університету «Києво-Могилянська академія» територією, вільною від тютюнового диму, стало вагомим внеском у всеукраїнську кампанію боротьби з курінням.

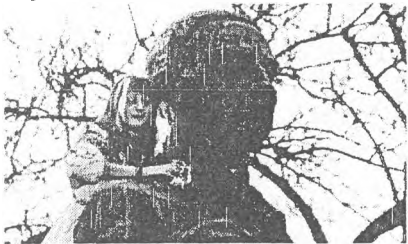
Як відомо, президент Академії долучився до кола знайомих українців, які підписали «Маніфест проти куріння» і закликали співвітчизників припинити трукти себе, своїх дітей, рідних, друзів, колег — усіх, хто поруч. Авторитет НаУКМА як інноваційного і демократичного вищого навчального закладу посприяв ширшому висвітленню проблеми в засобах масової інформації: схвальні відгуки щодо послідовної політики Академії щодо відмови від паління опублікували провідні інформаційні видання: «Українська правда», «Кореспондент», газета «День» та багато інших. Також відмова університету від паління стала темою сюжетів «П'ятого каналу» та кількох інтерв'ю з представниками адміністрації НаУКМА.

Запрошуємо всіх, кому не байдужа проблема паління, яка давно набрала національного масштабу, підтримати «Маніфест проти куріння» особисто — поставити свій підпис. Для цього радимо зайти за цим лінком і доеднатися до петиції проти куріння: <http://www.manifest.kiev.ua>

Будьте здорові, дорогі могилянці!

Могиллянський соціум

Цього року відзначення Дня Академії мало надзвичайно розмаїту програму: 15 жовтня відбулася Міжнародна наукова конференція "Іван Мазепа та його доба: історія, культура, національна пам'ять"; проходили квест по історичних місцях Академії та фотоквест "Полювання на фотографів", мала місце і традиційна акція вшанування фундаторів, професорів та спудеїв КМА – "Чистий Сковорода".

Все закінчило урочисте зібрання могиллянців у колі гостей та партнерів НаУКМА, на якому виступили студентські творчі колективи, а також лідер гурту "Пляч Єремії" Тарас Чубай. Після урочистої частини відбулися приготування в колі могиллянців та студентська етновечірка. 16 жовтня можна було відвідати концерт "Повстанська Покрова" за участю гуртів: "Тінь Сонця", "Амальгама", "П'ятий Вимір", "Чар Зілля", "НАГолос на ГОЛОС", Тараса Житинського (Лондон).

393-й рік народження НаУКМА

До Дня Академії проходила виставка творів Івана-Валентина Задорожного, фотовиставка студента НаУКМА Всеволода Жовтенка "Стежками України".

Привітати могиллянців зі святом прийшли друзі та партнери університету, серед яких Гійом Колан, директор Франко-українського центру співпраці в галузі вищої освіти та науки; Кортні Остріан, аташе з питань культури Посольства США; Іліна Царькова, координатор політичних і економічних програм Посольства Канади в Україні; Юрій Субогін та Лідія Андрушек, радники ЮНЕЙДСі та ін.

Усі вони наголошували на євроінтеграційній ролі Академії, котра й надалі є вітчизняним флагманом у впровадженні європейських стандартів в українську освіту. Зокрема, КМА першою в Україні здійснила набір за трьома PhD-програмами: «Масові комунікації»; «Фінанси»; «Управління в охороні здоров'я» з перспективою відкриття ще кількох докторських програм із наступного року. Тільки протягом минулого року підписано угоди про співпрацю ще з 4 знішими у світі університетами: Хельсінкський університет (Фінляндія); співпраця з Ягелонським університетом (Краків, Польща) поширилась і на природничі науки; кафедра фінансів тепер активно співпрацює з Університетом Бергена (Норвегія); підписано рамкову угоду про співпрацю з Університетом Вітовта Великого, Вільнюс (Литва). За допомогою Німецької служби академічних обмінів (DAAD) створили нову Магістерську Програму «Німецькі та європейські студії». Було відкрито такі програми як «Програми забезпечення автоматизованих систем»; «Фізика», а також нові спеціалізації у рамках вже існуючих магістерських програм. Завдяки поповненню ендаументу універ-

ситету з відстоїв цього року було виділено 800 тис. грн. на підтримку внутрішньоакадемічних наукових грантів, що, безперечно, активізує науковий потенціал студентів та викладачів НаУКМА.

Згідно з результатами «Рейтингу ВНЗ «Компас», укладеного за підтримки Благодійного фонду Рината Ахметова «Розвиток України» НаУКМА посідає 2 місце за рівнем задоволеності освітою серед студентів і працевластів; 3 місце за рейтингом працевластів (журнал «Кореспондент», № 14 (303), 12 квітня 2008 р.); та 2 місце серед класичних ВНЗ за рейтингом, укладеним кафедрою ЮНЕСКО (Україна) за міжнародно визнаною методикою оцінювання. З гордістю відзначаємо, що згідно з рейтингом журналу «Діловий» (№ 11, листопад 2007 р.) Києво-Могиллянська Бізнес Школа втретє поспіль посідає 1 місце в Україні.

Досягнення університету – це завжди результат спільної творчої праці викладачів університету, студентів, випускників та благодійників Академії. Важливо, що, Благодійником року-2008 було визнано Олексія Павленка, випускника НаУКМА 1998 року факультету економічних наук (нині є Виконавчим директором групи компаній «Фокстрот»). Дуже приємно відзначити, що цього року цю відзнаку здобув саме випускник НаУКМА, який придбав на особисті кошти на

придбання побутової техніки для гуртожитків Могиллянки.

Слова-привітання почесних гостей на урочистій частині відзначення 393-ї річниці Дня академії:

Огірко Володимир Станіславович, Міністр закордонних справ України:

«Сьогодні важко говорити, про що думав Петро Могила, коли створював цей навчальний заклад, але, я думаю, сучасна Києво-Могиллянська Академія є справжньою реалізацією його мрії. Ваші фантастичні міжнародні контакти з провідними європейськими та американськими університетами свідчать про те, що вас знають у світі та вважають за бажаних партнерів для наукової співпраці. Ви є фахівцями, яких цінують і поважають».

Останній раз я був у НаУКМА на презентації книжки одного італійського професора, присвяченій подіям голодомору. Й у мене склалося таке відчуття, що ми з вами, тобто МЗС України та КМА, діємо і думаємо в унісон. Тут виявляється наше спільне бажання відкрити, насамперед, для самих себе страшні сторінки нашої історії і через цю страшну правду наблизити нашу державу до правди європейської. Дякую вам за що подвизницьку роботу».

Залишається і надалі патріотами України та провідниками української ідеї. Інтеграція у коло передових країн Європи – це наша спільна мета, тому хотілося б, щоб ми об'єднали наші зусилля і ця мета стала реальністю».

Крістер Міккелссон (Mr. Christer Michelsson), Надзвичайний і

посланець посольства Фінляндії в Україні:

«У кожному суспільстві університет є коліскою майбутнього

розвитку країни та наукових інновацій. І я не вважаю перебільшенням власну тезу про те, що успіх Академії полягає у вкладанні значних коштів і зусиль у формування знання та використання новітніх технологій, а також у розбудову зв'язків між наукою в університеті та бізнесом. Я з радістю констатую той факт, що за останній час співробітництво між фінськими університетами і НаУКМА вийшло на новий рівень, зокрема, цього року була підписана угода з найбільшим вишем Фінляндії – Гельсінкським університетом, моїм університетом».

Стріха Максим Віталійович, заступник Міністра освіти і науки:

«Коли 18 років тому могиллянським плачем ще бадьоро крокували курсанти радянського морполіту, мрії про відродження Академії здавалися прекрасними, але недосяжними».

Однак, на щастя, все збулося і нині святкування трьохсот дев'яностої третьої річниці Києво-Могиллянської академії видається нам «звичайним дивом».

Більше того, сьогодні Академія для загалом не надто благополучної України з не надто поважними елітами є тією візитівкою, яку ми можемо показати на підтвердження того, що наші європейські аспірації мають серйозне підґрунтя. За це я всім вам дуже вдячний. Перебуваючи останні кілька місяців на незвичній для себе посаді бюрократ, я з'ясував, що Міністерство освіти і науки не завжди буває в усьому праві, і мені б хотілося, аби мої колеги-науковці також це зрозуміли. Оскільки ми не можемо не відзначити того, що саме в Києво-Мо-

гиллянській Академії вперше запровадили вступне тестування, відкрили першу в Україні Докторську школу і т.д. Існування Академії такою, якою вона є зараз, дає нам надію на те, що українські європерспективи таки справдяться. І колишні ми такі будемо там, де перебувають всі наші сусіди, доля яких склалася трішки шалливіше, – в тому затишному, розумно влаштованому, справедливому європейському домі і принесемо гуди наші багатосолнні духовні традиції, серед яких традиції Києво-Могиллянської Академії є одними з найкращих».

Підготувала Юлія Морозюк, студентка ФГП-4

Наука в НАУКМА

15 жовтня Кисво-Могілянська академія відзначила свій День народження, 17-ий з моменту відродження у 1991 році, і 393-й, якщо йдеться про всю історію славянського університету. Щороку, саме на честь свого святого останній виштовхує пам'ять героїв, що протягом віків боролися за честь та славу України, незважаючи на утиски польської корони чи російського самодержавства.

Цього року постать Івана Мазепи, яка давно є об'єктом дослідження цілої низки як українських, так і зарубіжних істориків, слугувала те-

Рік Мазепи

мою для обговорення.

Міжнародна наукова конференція «Іван Мазепа та його доба: історія, культура, національна пам'ять» відбулася в стінах НАУКМА 15-16 жовтня. Конференцію було присвячено 300-ї річниці подій, пов'язаних із воєнно-політичним виступом гетьмана Івана Мазепи та укладенням українсько-шведського союзу, тривала вона два дні — спершу в Києві, а потім у Полтаві. Треба зазначити, що 9 жовтня 2007 року було оприлюднено Указ Президента України № 955/2007 «Про відзначення 300-річчя подій, пов'язаних з воєнно-політичним виступом гетьмана України Івана Мазепи та укладенням українсько-шведського союзу». Членом урядового Комітету став професор НАУКМА В. Панченко.

Географія учасників цього заходу вельми різноманітна: поряд із представниками української наукової еліти свої доповіді презентували вчені зі Швеції, Росії, Польщі, Італії тощо. Лейтмотивом усієї конференції було висвітлення так званого альтернативного підходу до вивчення української історії та зміщення акцентів зі стереотипу «Мазепа — зрадник» vs «Мазепа — герой», а також нове бачення контрверсійних питань минулого. Було розкрито низку проблем історичного та культурологічного характеру, серед яких особливий інтерес становлять доповіді шведського історика Крістофа Гернера та російської дослідниці Тетяни Таїрової-Яковлєвої (яка, до речі, називає себе «русько-української націоналісткою»).

Стокгольмський гість зосередив увагу аудиторії на проблемі творення спільної українсько-шведської історії. «Це важливо як для Швеції, так і для України, — стверджує пан Гернер, — адже це є точкою перетину двох національних культур, це переломний момент історії як української,

так і шведської державності. Більше того: стирання кордонів непорозуміння, що формувалися протягом десятиліть зацікавленими владними колами, слугуватиме підґрунтям для налагодження міцних дружніх зв'язків у політичних колах та встановлення конструктивного міжкультурного діалогу». Саме цим він пояснює актуальність теми в рамках власного кола наукових інтересів. На питання представників ЗМІ щодо майбутніх перспектив подальшого вивчення та конструювання нових метаісторій шведський історик зазначає: «Як би парадоксально це не звучало, але майбутнє цілком і повністю залежить від позиції Росії. На сьогоднішній день це є супердержавою, що грає не останню скрипку на світовій політичній арені; вам і мені, рівно ж як і будь-якому грамотному громадянину відомо, що ані Володимир Путін, ані його наступник Дмитро Медведєв, репрезентуючи мотиви та настрої усієї Росії, не зацікавлені в тому, щоб на карті з'явилася ще одна сильна держава, себто Україна. Тому навіть у такій мирній галузі, як історичні дослідження, наявний певний геополітичний момент, якого уникнути неможливо».

Позиція Тетяни Таїрової-

жовіних архівів. Учений, надавши всі необхідні координати освітніх установ Швеції, пообіцяв, у свою чергу, сприяти подальшому міжкультурному науковому діалогу між українською та шведською сучасною науковою елітою та надати папє прийдешнім поколінням молодих істориків, що не є ідеологічно zaangażованими.

В такому форматі тривав перший день конференції; наступного дня всі охочі мали змогу вирушити в Полтаву.

Таким чином, головним підсумком цієї події можна вважати такий: всі учасники Міжнародної конференції «Іван Мазепа та його доба: історія, культура, національна пам'ять» одностайно підтримали ініціативу Національного музею історії України та «Дня» (її автори — кандидат історичних наук Юрій Савчук та головний редактор Лариса Івшина) щодо оголошення 2009 року Роком гетьмана Івана Мазепи. Це — дуже потрібний для кожного українця почин (адже ми ще так мало знаємо про Мазепу, ще так міцно тримаються у громадській свідомості застарілі міфи про нього), але не варто, мабуть, «бити в литаври» і вдаватися в цьому зв'язку до надмірного пафосу — попередити заздалегідь багато копіїток, шоденної роботи. Отож вважаємо, що зроблено лише перший крок в реалізації ініціативи.

Коментар Володимира Панченка, професора НАУКМА, організатора Конференції:

Зустріч у Полтаві була камерна, в колі зацікавленої аудиторії — до 100 осіб. Сесію 17 жовтня було організовано разом із Полтавською міською радою за сприяння міського голови Андрія Маяковського.

В. Брюховський у своєму виступі подав екскурсу у нашу історію і сьогодення, визначивши найактуальніші проблеми. О. Ковалевська у виступі подала фактаж про те, як 1909 відзначали 200-річчя битви. Тоді творився міф — Полтава як «город руської слави». Натомість її доповідь містила застереження: не можна допустити одностороннього висвітлення історичних подій, ним паце при відзначенні їхнього 300-річчя.

Учасники конференції побували в Державному історико-культурному заповіднику «Іоанн Полтавської битви». Було показано фільм про Мазепу, як будівничого храму душі. Видавництво «Темпора» подарувало для бібліотечної системи міста 100 книжок О. Ковальської «І. Мазепа».

Насамкінець можна констатувати, що конференція була вдалою. Завдання оргкомітету досягнуто. А саме: вдалося розширити знання про гетьмана Мазепу, його діяльність і епоху; запропонувати і поширити знання у масову свідомість, виникнути у майбутньому на характер відзначення річниці Полтавської битви. Зроблено великий внесок у вирішенні проблеми великого розриву у науковому підході і громадській свідомості щодо ролі Івана Мазепи. Прикро бачити, що й донині його часто асоціюють лише з Полтавською битвою.

22-річне гетьманування Івана Мазепи, безперечно, змінило відношу державності України.

Підготувала Анна Басова,
студентка НАУКМА

Актуально

НаУКМА послідовно, з часу свого відродження впроваджує в українську освітню практику європейські стандарти вищої освіти. Черговий крок – відкриття першої в Україні Докторської школи (докторантських студій (PhD), організованих відповідно до вимог Болонського процесу та принципів єдиного європейського освітнього простору. Відкриття Докторської школи підсумовує кількарічний досвід вивчення науковцями Києво-Могилянської академії найкращого світового, передовсім європейського, досвіду підготов-

ки молодих науковців, узагальнений під час проведення двох міжнародних конференцій (2007-2008 рр.).

Україна приєдналася до Болонського процесу в 2005 році і взяла

софії» (замість або паралельно з підготовкою аспірантів), однак, сьогодні є небезпека, що вітчизняну аспірантуру, не довго думаючи, також просто перейменують на «PhD-програми», не запровадивши ґрунтовних змін у самій системі. Така «підрихтована» аспірантура із заморською назвою європейської експертизи не витримає, адже існує суттєва відмінність між докторськими програмами західного зразка і аспірантською підготовкою.

Наприклад, вітчизняний аспірант на першому році навчання складає лише два іспити (англійська і філософія) і працює над фаховою літературою, протягом другого і третього років – тільки опрацьовує літературу і радиться з науковим керівником, після чого захищає дисертацію і отримує диплом. Натомість, в Західних університетах докторант зобов'язаний прослухати певну кількість загальних та професіоналізованих дисциплін (у США, наприклад, від 16 до 24 курсів), брати участь у міжнародних конференціях, бажано – отримати публікацію у міжнародному фаховому журналі. Навчальний графік докторанта наповнений, його доступ у проведенні дослідження постійно фіксується в особистій картці, що її заповнюють керівник, наукові радники та сам докторант. Відповідно така система унеможливила появу «ліпшових» дипломів та аспірантів, ког-

Школи соціальної роботи НаУКМА.

На урочистому відкритті Докторської Школи Президент Академії Сергій Мironovич Квіт наголосив, що сьогодні неприпустимо мислити в радянських категоріях на кшталт «вперше у вітчизняній науці»; науковець повинен здійснювати своє дослідження перед своїми колегами в контексті світової науки. На жаль, Україна поки що закрита для світового наукового співтовариства, адже навіть професори Києво-Могилянської Академії з PhD-дипломами Кембриджа, Сорбонни, але без кандидатських ступенів, в Україні не мають права ані претендувати на звання доцента, ані бути керівниками аспірантських робіт.

Докторська Школа НаУКМА ставить високі вимоги до своїх докторантів. Протягом чотирьох років навчання вони будуть зобов'язані прослухати низку навчальних курсів, брати участь у міжнародних конференціях, отримати щонайменше одну публікацію у міжнародному фаховому журналі (peer-journal), а також виконувати власне оригінальне наукове дослідження. Оскільки кожна з трьох PhD-програм є міждисциплінарною, докторант матиме не тільки наукового керівника, а також декілька науковців-радників з галузей, дотичних до теми дослідження докторанта. При цьому докторанти вже не вважаються сту-

Першу в Україні Докторську Школу європейського зразка створено в Києво-Могилянській Академії

на себе зобов'язання не пізніше 2010 року впровадити триступеневу систему освіти (бакалавр – магістр – PhD). Вона відповідала б вимогам єдиного європейського простору вищої освіти, до якого нині інтегрується більшість європейських країн.

Принципи, на яких засновується Докторська школа НаУКМА, суттєво відрізняються від наявної в Україні моделі аспірантури. Докторант – це не студент, а молодий дослідник. Програма його роботи включатиме великий об'єм самостійних наукових досліджень, видання їх результатів у міжнародних реферованих фахових журналах, виступи на міжнародних конференціях; викладання в НаУКМА, а також дисертаційне дослідження під керівництвом принаймні двох наукових керівників, один з яких представлятиме закордонний університет.

Метою заснування Докторської школи НаУКМА є створити чинну модель Докторської школи європейського зразка. Програми відповідатимуть стандартам Європейського освітнього простору та будуть прикладом для здійснення об'єднаних державою освітніх реформ, зразком для усіх українських ВНЗ. Детальніше про Докторську школу можна дізнатися на її сайті: www.gradschool.ukma.kiev.ua

Однак за три роки від моменту приєднання України до Болонського процесу, вдалося реформувати лише перші два ступені, до того ж, на жаль, досить формально, адже «спеціаліста» у більшості випадків просто перейменували на «магістра», не змінивши способів підготовки фахівців.

Окрім цього, до 2010 року Україна зобов'язалася розпочати підготовку майбутніх «докторів філо-

рі вперше приносять керівникові дисертацію чи не за місяць до захисту.

Першим українським університетом, який приєднався до проекту реформування докторської освіти, що триває в межах Болонського процесу, став Національний університет «Києво-Могилянська академія». Викладачі НаУКМА вивчали досвід польських, французьких, іспанських, англійських, американських докторських шкіл; проводили міжнародні конференції, присвячені особливостям впровадження принципів третього циклу вищої освіти Європейського простору в Україні. Результатом кількарічної праці стала перша вітчизняна Докторська Школа європейського зразка, яка з 2008 – 2009 навчального року розпочала підготовку докторантів на трьох PhD-програмах: «Фінанси» (керівник Ірина Лук'яненко, доктор економічних наук, професор), «Управління в охороні здоров'я» (керівник Ірина Грига, кандидат медичних наук) та «Масові комунікації» (керівник Євген Федченко, кандидат політичних наук). Докторська програма «Фінанси» створена на базі кафедри фінансів НаУКМА, Лабораторії фінансово-економічних досліджень НаУКМА та Школи Фінансів при Києво-Могилянській Бізнес Школі (knbs); програма «Масові комунікації» створена Могилянською школою журналістики НаУКМА та кафедрою соціології НаУКМА за фінансової підтримки Благодійного фонду «Розвиток України», а програма «Управління в охороні здоров'я» на базі Школи охорони здоров'я, Центру дослідження здоров'я та соціальної політики, а також кафедр політології, соціології, психології, конфліктології та педагогіки, зв'язків з громадськістю ФСНСТ,

дегтами, як це прийнято в аспірантурі, а молодими науковцями, що приходять працювати у команду старших колег; залучаються до науково-педагогічного штату, викладають на нижчих рівнях підготовки, а також провадять власне дослідження, яке періодично стає частиною колективної праці відповідної групи науковців. Для захисту дисертації на здобуття ступеня «доктора філософії» (PhD) під кожну дисертаційну роботу скликається одно-разова спеціалізована рада, в якій щонайменше один науковець повинен бути з-за кордону. Тоді як в традиційній українській системі спецради (не сформовані під конкретну дисертацію, а загальні на 2 – 3 роки) скликає Вища Атестаційна Комісія (ВАК). Якщо її видає диплом державного зразка. На Заході, де університети автономні, таких «державних» дипломів не існує, оскільки діє тільки авторитет конкретного вишу: кожен університет сам видає дипломи і відповідає своїм авторитетом і репутацією за якість підготовки молодих науковців.

Михайло Винницький, Директор Докторської Школи НаУКМА:

– Могилянську Докторську Школу створено не тільки без фінансового сприяння МОНУ, а й навіть без законодавчої підтримки з міністерського боку. Виходить, поки що створену Школу не легітимізовано?

– У новому проекті Закону «Про вищу освіту» поняття PhD вже існує, однак, ми розуміємо, що його навряд чи буде прийнято найближчим часом. Тому ми пропонуємо внести деякі зміни на рівні підзаконних актів. Ми підготували дві постанови до Каб-

Міну з пропозицією, по-перше, надати НаУКМА офіційне право на експеримент, і по-друге, визнати право «докторів філософії» претендувати на звання доцента на рівні з кандидатами наук, а також з огляду на стаж і науковий доробок – на звання професора на рівні з докторами наук. Поки ці постанови не прийняті, наші докторанти мають офіційний статус аспірантів, однак, виконують значно складнішу програму.

– Тобто першим українським докторантам можливо доведеться захищатися не лише перед спецкомісією Докторської Школи, а й перед ВАКівською спецрадою. Як тривав нині діалог із ВАКом?

– Діалогу з ВАКом немає.

крім нашої критики в пресі їхніх починань щодо законопроектів. У разі прийняття нашої моделі докторських програм такої інституції як ВАК не стає місця. Є два шляхи виходу із цієї ситуації: згідно з першим, «грузинським», варіантом можна просто скасувати ВАК указом Президента, але хаосу в такому випадку не уникнути; а згідно з другим, «польським», варіантом, слід просто перетворити ВАК на свого роду держслужбу з присвоєння державних нагород, тобто габілітації у польському варіанті, що є еквівалентом присудження звання «народного артиста» у культурі.

– Наскільки запровадження докторських програм унеможливить появу «липових корочок»?

– Річ у тім, що «липові» дипломи – це не лише проблема України. На Заході ви також можете купити PhD-диплом якогось вигаданого Північноафриканського університету, але він нічого не буде вартий. Тому що на Заході важить лише авторитет університету, який незалежно від наддержавних структур видає дипломи і несе відповідальність за якість своїх навчальних програм.

Володимир Моренцев, віцепрезидент з науково-навчальних студій НаУКМА:

– Якщо українське законодавство так визнач існування «докторів філософії», чи торкнеться ці зміни тих, хто вже має ступінь кандидата або доктора наук?

– Навчальний процес є безперервним. Нині по Україні вчиться тисячі аспірантів першого, другого і третього років навчання, тому цей процес не можна зупинити. Розвиток докторських програм мусить відбуватися паралельно, поступово творча молодь перетікатиме гуди, а в аспірантуру набір зменшуватиметься. І лише з часом ми зможемо зовсім відмовитися від аспірантури і докторантури і повністю перейти на PhD-систему. Однак треба мати повагу до тих, хто

чесно й довго здобував ступені кандидата і доктора наук, тобто потрібно залишити за ними уже існуючі пільги і відзнаки, і нехай живуть до 120 років.

– Однак представники ВАКу стверджують, що саме вони контролюють використання бюджетних коштів, що виділяються на доплати за наукові ступені та вчені звання, соціальні пільги та спеціальне пенсійне забезпечення вченим...

– Але ж французька, німецька, іспанська освіта також існують на бюджетні кошти, однак розподілом цих коштів відносять університети, а потім звітують перед державою, відповідними податковими структурами. Якщо ВАК говорить про свої контрольні функції, тоді нехай акредитує університети з правом підготовки бакалаврів, магістрів і докторів філософії, а тоді перевіряє роботу університету за прозорим процедурами, як це робиться на Заході. Але на сьогодні вони власними силами не можуть перевіряти дисертації. Для цього вони скликають експертні комісії, які побігом знайомляться з роботами за авторефератами, і серед яких, можливо, навіть немає фахівців з даної вузької теми дослідження. Такий захист є суто формальним. Нагадаю, що за сталінських часів ВАК було створено як каральний орган, щоб на певному етапі завжди можна було не видати диплом неблагонадійній людині. Сигнал згори – і завалили дисертацію. ВАК – це поріддя радянської системи, чия діяльність у наш час потребує перегляду.

Євген Федченко, кандидат політичних наук, доцент, директор Могиліанської школи журналістики, керівник докторської програми «Масові комунікації»:

– Я б хотів привітати наших докторантів, адже вони є першими, хто повірив що європейські докторські ступені можливі в Україні. Вони є піонерами, а бути піонерами – це завжди невдячна, альтруїстична справа, проте, дуже почесна: через 4 роки, коли матимемо перші захищені докторські роботи, будемо говорити, що з цих людей починалася історія наукового греку Могиліанської школи журналістики.

Наша програма є міждисциплінарною: ми робимо її разом із кафедрою соціології, Київським міжнародним інститутом соціології, а також двома закордонними університетами – автономним університетом Барселони та Огайським університетом (США).

Мета програми – сприяти оптимізації медіа-досліджень в Україні, професіоналізації дослідницького середовища і прискорити його інтеграцію в міжнародне дослідницьке середовище. Українські медіа-дослідження мають відбуватися у європейському контексті, і саме в цьому напрямку ми будемо працювати. Хотілося б підкреслити, що реалізація цієї програми була б неможливою без підтримки Благодійного фонду Ріната Ахметова "Розвиток України". Партнерство з Фондом дає нам можливість мати стипендії, гранти, членство в різних професійних асоціаціях, без яких неможливий фаховий розвиток.

Підготувала Юлія Морозюк, студентка НаУКМА

Максим Стріха, доктор фізико-математичних наук, заступник міністра освіти і науки України

Насправді я не дуже переймаюся тим, як це буде називатися – «Докторська школа» чи «наближення аспірантських програм підготовки кандидатів наук до європейських критеріїв». Важливо інше – наскільки рівень кандидатських чи докторських (у сенсі PhD) робіт відповідатиме тим стандартам, які існують у Європі.

Докторська школа, щойно відкрита у Могиліанці – це класичний усереднений європейський досвід, який НаУКМА намагасться прищепити на вітчизняному ґрунті. Адже було б зле, якби ми просто переймали нашіх кандидатів наук на PhD. Мусять відбутися серйозні зміни в процедурі підготовки (говорю про необхідність прослухати декілька дуже серйозних спеціалізованих курсів і скласти іспити, пройти міжнародну апробацію – через участь у міжнародних конференціях і публікаціях у провідних закордонних наукових виданнях). Ці завдання береться виконати Докторська школа НаУКМА – й це дуже добре.

Очевидно також, що не завжди слід готувати голову попелом. Рівень підготовки наших науковців не повсюдно і не завжди є низьким. Скажімо, у царині природничих наук, які традиційно є дуже сильними в Україні, рівень нашого середнього кандидата відповідає, ба навіть часом перевищує рівень середнього європейського PhD. У галузі соціально-гуманітарних наук ситуація, на жаль, інша. Тут багато відверто слабких, компілятивних дисертацій, що не мають наукової ваги і міжнародного розголосу.

Мусимо говорити й про серйозні зміни на законодавчому рівні. Адже не можна обійтися лише красивим папірцем-дипломом випускника PhD-програм (навіть якщо говоримо про випускників Докторської школи Могиліанки), який тішить марнославство, але не має жодного юридичного наповнення з погляду українських законів. Наданий диплом має дозволити посідати певні позиції, – скажімо, посаду доцента. Для цього потрібні зміни на рівні щонайменше урядових постанов – і МОН готове взяти участь у їх опрацюванні.

Випливає й питання, як мусить співвідноситися ступінь PhD та сьогодинішні кандидата й доктора наук. У разі, якщо Україна збереже двоступеневість атестації наукових кадрів (а я думаю, що такий варіант для нас найприйнятніший, і тут ми не унікальні – масмо приклад Німеччини, Австрії, Польщі) – постає питання, як визначити оптимальну відстань між кандидатом (PhD) та доктором наук. Адже другий, вищий щодо PhD ступінь є сене зберігати тільки тоді, коли його здобуття є достатньо складним, коли воно стимулює щонайменше появу новаторської монографії чи підручника. І тут є простір для дискусії. МОН я вбачаю у ролі модератора такої дискусії. У її результаті ми масмо виїти на законодавчі рішення, які дозволять Україні поєднати власні національні наукові традиції й вимоги Болонського процесу.

ПРОчитання

Мангайм Карл. Ідеологія та утопія / Пер. з нім. — К.: Дух і літера, 2008.

Кожен із нас, попри належність до різних країн, попри різні світоглядні позиції і філософські системи, є частиною великого історичного процесу. Хочемо чи ні, але історія впливає на нашу свідомість, визначаючи саму структуру людського помислу. Нам може здаватися, що людина мислить відособлено, самотійно, що її мислення відображає природу індивідуальності. Але часто ми не помічаємо, наскільки наше мислення, його природа є запрограмованою традицією і колективним досвідом. У такому разі важко погодитися з тим, що кожна думка, опророчена у слові, — це наше слово. Ми неомітливо для себе стаємо заручниками великих ментальних проєктів, створених іще задовго до нас і які існують у багатьох століть чи тисячоліть після нас. Ідеологія та утопія.

Сьогодні ми поступово прагнемо відійти від цих понять, замінити ідеологію, приміром, поняттям концепції. Але сутність від цього незмінна. Людина не може існувати відокремлено від суспільства. Навіть якщо вона відчувала себе самотньою, навіг якцо вона перебувала у герці зі світом.

Ідеологія та утопія в історії європейської цивілізації

Вона — людина, а отже, носій соціальних цінностей, культурної традиції, національної ідентифікації. І наше мислення відображає цю специфіку, вбираючи в себе все, що було до нас. У такому разі мислення — це радар, що вмикається в мережу соціальної історії. Предметна сфера соціології знання, соціології ментальностей — річ мало вивчена. Лише впродовж останніх десятиліть можна почути про поняття «ментальні мапи». В такому разі видання українською мовою тисячним накладом книжки класика «соціології розуму» Карла Мангайма (видавництво «Дух і літера», переклав Володимир Швед, науковий редактор Віталій Нечипоренко) — непересічна подія на українському книжковому ринку. Добрий переклад, якісне оформлення, актуальність проблематики — все це ті фактори, які визначають актуальність видання, а отже, попит у сучасному суспільстві.

Карл Мангайм (1893-1947) — німецький філософ і соціолог, у поглядах якого простежується вплив Д. Лукача, К. Маркса і З. Фрейда. На Заході його називають творцем соціології знання, який вважав пізнання немисленим, а переживанням, що є результатом спільної діяльності людей у суспільстві. Основні роботи Мангайма: «Ідеологія та утопія» (1929), «Людина й суспільство в час перебудови» (1935), «Діагноз нашого часу» (1943). Дослідник вважав, що завдання соціології — співвіднесення духовних сутностей із соціальними позиціями їхніх носіїв. Розв'язання цього завдання дає можливість, з одного боку, виявити той факт, що різні положення пізнавальних суб'єктів у соціально-історичному просторі й часі зумовлює відносний характер їхнього пізнання; прагнення видати частину за ціле, представити односторонню правоту як абсолютну істину. Формами такого пізнання є ідеології (теоретизовані погляди панівного класу, що представляють апологію чинного ладу) й

утопії (духовні феномени, емоційно забарвлені, породжені свідомістю пригноблених, що прагнуть до реваншу; із приходом їх до влади утопії перетворюються на ідеології). В рамках певної епохи можуть складатися різні соціальні констеляції, тобто розміщення соціально-класових позицій і сил, що визначають існування різних стилів мислення, розумових позицій, як зауважує німецький філософ.

У своїй праці «Ідеологія й утопія», яка з таким великим запізненням вийшла в Україні, Мангайм прагне розв'язати проблему демократичного контролю над колективним несвідомим, що виникла з появою різноманітних стилів мислення, породженого в результаті наукового прогресу, і руйнування того об'єктивного уявлення про світ, гарантом якого була в середньовіччі церква. Було зруйновано загальну віру в об'єктивний лад, наукове уявлення про світ усе більше витісняло релігійне, але раціональний світогляд не зміг проникнути в маси як основа раціональних фреймів повсякденного життя. Їхня поведінка й сьогодні регулюється міфами, традицією й вірою у вождя, нездатністю приймати самотійні рішення. Колективне несвідоме й спонукувана діяльність спотворює низку аспектів соціальної реальності у двох напрямках

спотворенням реальних фактів, істинне відтворення яких не в його інтересах. Тут мова може йти про цілу шкалу визначень — від свідомої брехні до найістиннішого інстинктивного приховування істини, від обману до самообману. Таке поняття ідеології, яке лише поступово відокремлюється від простого поняття брехні, з багатьох причин можна назвати частковим. Його частковий характер виразу ж впадає у вічі, якщо протиставити його радикальному, тотальному поняттю ідеології. Можна вести мову про ідеологію епохи або конкретної історичної чи соціальної групи (наприклад, класу), маючи на увазі самотність і характер цілісної структури свідомості відповідної епохи або групи».

Праця «Ідеологія та утопія» вже стала класичною для європейських наукових кіл, адже, по суті, маємо перше групове осмислення утопії та ідеології як двох боків однієї медалі в контексті соціології знання, власне, ідеологія постає як система правил, догм, вірувань, які притаманні людській свідомості. Коли ж вони переходять за межі індивідуального простору, ми маємо справу з ідеологією в її другому вияві, як зауважує

Карл Мангайм

ЕВОЛЮЦІЯ УТОПІЇ

К. Мангайм. Це масова ідеологія. Про цей феномен за останнє ХХ сторіччя написано багато. Цікаво, що в період панування однієї з найбільш радикальних і воєннических утопій, що знайшла своє обґрунтування в ідеології марксизму-ленінізму, ставлення до утопії як такої було однозначно негативним.

Безперечно, в кожного свої демони, але коли людина не здатна опанувати їх, піднятися над ними, тоді починається служіння культурі і проголошення того, що на рівні семантики не містить жодного змісту, але має потужний пропагандистський, суєтний, зомбувальний ефект. Так було в радянській системі, коли ідеологія марксизму-ленінізму визначала розвиток суспільства, а радянська новомова поставала страшним покручем, у якому ретельтувала викривлена свідомість людей, не готових до відповідальності за власні вчинки, не готових бути учасниками діалогу. Мова в такому разі не була джерелом комунікації, натомість лише засобом утвердження джерела влади над людиною, засобом пропаганди і маніпуляції. Ці речі розуміє особливо чітко, коли поринаєш у книжку «Ідеологія та утопія» Карла Мангайма.

Книжку можна придбати у видавництві «Дух і літера» НаУКМА: 04070, Київ, вул. Волоська, 8/5
Національний університет «Києво-Могилянська академія» корпус 5, кім. 209-211
тел./факс: +38 (044) 425-60-20
duh-i-litera@ukr.net — відділ збуту

Підготував Дмитро Дроздовський

Подія

З 23 по 28 вересня 2008 року в Києві відбувалися Фестиваль моновистав і Міжнародна науково-мистецька конференція, присвячена Габрієлю Гарсія Маркесу, великому колумбійському письменнику. Треба сказати, що вперше в Україні було проведено міжнародну конференцію з латиноамериканістики під назвою «Вплив магічного реалізму Гарсія Маркеса на світовий та український культурні процеси», в основі якої постала проблема сутності магічного реалізму та постать великого колумбійського письменника — незрівнянного Габо (тобто Маркеса). Шість днів Київ перебував у атмосфері магічного реалізму. Фестиваль і конференція, проведені за підтримки НаУКМА, зібрали разом впродовж шести днів відомих у всьому світі маркесознавців із Китаю, Мексики, Іспанії, США, Росії і, звичайно, України.

Фестиваль жіночих моновистав «Марія» (на честь Марії Зальковецької) цього року було проведено до 80-річчя Маркеса. Його організовує помічник віце-президента з розвитку по роботі з питань культури та мистецтва НаУКМА, президент Міжнародного

американських мистців. До його творчих здобутків прикута увага всієї Південної Америки, їх студіюють численні дослідники; поміж усіх, хто причетний до кращого письменства, хто викладає або опановує університетську науку, хто навчає дітей у школі, не знайти жодного, хто б не знав його імення. Він вартий такої слави, адже в його творах — магія:

всє, що він написав, ми читасмо легко та із захопленням, не помічаючи, як ці розповіді зачудовують нас. У його іспанській мові розрізняються риси його особистості, вона вишукана, неповторна та водночас зрозуміла пересічному

Небесний Янгол чи «Стариган із крилами»?

інституту театру народна артистка України Лариса Кадирова. Щороку фестивалі має свого патрона — настиглий обіцяє розкрити гасмичню, як усе ж таки «зроблена» «Шинель» (і не тільки) Гоґоля. Але не випадково, що перед тим, як підійти до Миколи Васильовича, було обрано саме Гарсія Маркеса, водночас настільки далекого і настільки близького. Де вона, та Колумбія? А де вона, та Україна? — певно, міг би запитати Маркес... На конференції «Вплив магічного реалізму Гарсія Маркеса на світовий та український культурні процеси» взяли участь академік, директор Інституту літератури імені Т. Шевченка Микола Жулинський, професорка з Колумбійського університету Джин Франко (США), «зубр» української іспаністики та латиноамериканістики Олександр Пронкевич (Києво-Могилянська академія) та Ігор Оржиківський (із Харківського педагогічного університету), російська дослідниця Надія Мельникова, знані перекладачі Сергій Борщевський і Галина Грабовська, редактор журналу «Світова література» в Азербайджані Салім Бабуллаоглу, білоруська акторка Галина Дзягілсва, професорка з Мексики Ольга Реаль-Нахарро, директор Центру американських студій у Китаї професор Чен Ксю та багато інших.

Ольга Реаль-Нахарро, професорка з Мексики (яка під час вручення їй символу Фестивалю з рук Лариси Кадирової — золотої «Марії» — сказала українською «Дякую!») зазначила: «Гарсія Маркес, перший у Колумбії та четвертий латиноамериканський лауреат Нобелівської премії, настільки органічно поєднав високе мистецтво та популярність серед масового читача, що це викликає ширший подив». Маркес — найвпливовіший письменник не лише у себе на батьківщині, а й узагалі поміж латиноа-

читачеві — завдяки цьому все, що він розповів про історію нашого народу, стало близьким всьому людству. Засаднича ознака магічного реалізму Гарсія Маркеса — спроможність вказувати прозі пові шляхи, не закриваючи водночас її старих.

Хочеться вірити, що цей Фестиваль, який на тиждень повернув Маркеса в Україну, не загубиться в апіналах історії, а розпочне нову сторінку української культури, частинку від якої у своєму серці повезуть і до Мексики, і до Китаю, і до США, і до Росії... Як зазначив у своєму слові під час конференції учасник із Азербайджану Салім Бабуллаоглу, «Маркес — наш класик».

Також 24 вересня глядачі мали можливість на малій сцені Театру побачити виставу «Посаг кохання» за монологом Маркеса (виконавця — Лариса Кадирова, режисер-постановник — народний артист України Олексій Кузьмичев). Учасники конференції і Фестивалю мали можливість подивитися й виставу з Ізраїлю «Я створив Бог жінку» (Театр «Мешулаш», режисерка та виконавця А. Власова), концерт для голосу та виконавця «Квітка-Невіста» (виконавця — Н. Половинка), прем'єру п'єси за М. Задіте «Всі ми кінці й коті» (виконавці Л. Кадирова і Л. Сердюк). Але передовсім, «Посаг кохання» Маркеса — виставу вкрай складну і тяжку для сприйняття, далеко від однозначності й «приємності». Врешті, від Маркеса неможливо чекати легких моновистав, адже письменник формувався в час «війни» в Колумбії, в часи «бананових вибухів». Ця моновистава побудована з п'єси Маркеса «Любовна відповідь чоловікові, що сидить у кріслі». Але моновистава Лариси Кадирової — це не пряма інтерпретація тексту колум-

бійця. Про що ця драма? Сказати важко. Насправді, символіка цієї моновистави певним чином страшна. І хоча героїня інколи прагнула жартувати, але жарти відлунювали болем і втомою. І ось, проживши життя за годину, героїня підходить до нього і зриває газету. Ми бачимо не чоловіка, а лише руки, мертві і холодні чоловічі руки. В це крісло, де си-

дить чоловік, сідає й жінка. Востаннє перед перельотом... За Маркесом, героїня мала би спалити свого чоловіка. Але на цей крок Гарсія не нажилася. Натомість вона... наприкінці вистави на простираллі піднялася високо-високо в небо (чи в некло)... назавжди. А він? Так і залишився сидіти у кріслі, якого вже ні для кого не існує більше, як не існує і пам'яті про страждання життя тієї, яка була готова віддати все заради нього, але хто віддав хоч щось їй? Діти? Вона роз'їхалася... Врешті, і їх більше немає... Парестія, свобода. Але моторошна свобода, яка показує, наскільки страшною може бути реальність.

Чому Маркес близький і українському читачеві, незважаючи на таку географічну віддаленість? Цей великий колумбійський «сгарган» має крила, на яких написано всю історію людства. Хочемо чи ні, але Гарсія Маркес — письменник із «архетипним поглядом», і це саме тому, що в основі його творчості — магічна реальність, що сходиться до часу магії і заклинань, міфів і підсвідомих страхів, родових проклять і космології. Одна з найвизначніших науковців-латиноамериканістів у США, професорка Джин Франко розповіла, як 1967 року вона була в Буенос-Айресі на презентації «першого видання роману «Сто років самотності». На той час за межами Латинської Америки Гарсія Маркес залишався ще мало відомим, але атмосфера зібрання була сповнена очікуваннями, ніби присутні вже знали, що ця книга назавжди змінить репутацію латиноамериканської літератури».

Ми сьогодні в Україні живемо в ситуації магічного реалізму, оприявленого вже не через літературний текст, а через медіа і «політику абсурду». Можливо, українські реалії могли б дати колумбійському письменникові набагато цікавіший ґрунт для творчості... Зокрема й останній місяць... Але в історії умовностей не буває. Що зроблено, те зроблено — залишається тільки дистанція до магічного реалізму. А великий Габо просто зробив цей шлях коротшим. На цілих сто років самотності.

Дмитро Дроздовський,
МП «Філологія», співорганізатор
конференції

Книжкові повинники видавничого дому "КМА"

Великий голод в Україні 1932-1933 років. Том IV. Звіт Конгресово-президентської Комісії США з дослідження Великого голоду 1932-1933 рр. в Україні.

Чотиритомне видання матеріалів Конгресово-президентської Комісії США з вивчення Великого голоду в Україні 1932-1933 рр. містить свідчення очевидців – емігрантів з України, що були зібрані продовж 1983-1984 рр. за спеціальною методикою oral history і є доказом геноциду українського народу. Ключова акція уряду (конфіскація усіх продовольчих продуктів тривалого зберігання в українських селах у січні 1933 р.) була здійснена на основі усних вказівок. Вона може бути встановлена тільки за подібністю дій чекістів і комнезамівців у різних селах України, засвідченою людьми, які бачили такі дії на власні очі. Тому свідчення є одним із найцінніших джерел з історії колективізації та Голодомору в Україні 1932-1933рр. Том I-III містить свідчення очевидців для Комісії Конгресу США, том IV – Звіт Конгресово-президентської Комісії США з дослідження Великого голоду 1932-1933 рр. в Україні.

Український голокост. 1932-1933. Свідчення тих, хто вижив. Том 6. Упоряд. о. Мишик

У книзі вміщено свідчення тих, хто пережив одну з найжахливіших трагедій в історії людства – штучний голодомор-геноцид 1932-1933 рр., спрямований на винищення українського народу. Спогади, зібрані впродовж багатьох років, доповнені документальними матеріалами та свідченнями про голодомор 1946-1947 рр., дають змогу побачити дію страхітливого механізму знищення українського селянства, відновити замовчувані досі сторінки історії.

Крис Фримен та Франсиско Лука. Як час спливає: Від епохи промислових революцій до інформаційної революції

Яким чином ми можемо зрозуміти вплив революційних технологій на економіку та суспільство? Чому економіка без історії та без розуміння інстинктивних і технічних змін не має сенсу? Чи означає «нова економіка» «кінець історії»? Ось деякі з питань, порушених у цьому авторитетному аналізі економічного зростання за період від промислової революції до «нової економіки» сьогодення. Крис

Фримен уже довгий час є одним із провідних дослідників інновацій; його колега Франсиско Лука – видатний історик економічної теорії та аналітик економетричних моделей і методів.

Книжки можна придбати у Видавничому домі "КМА"

Тел.: (044) 425-60-92; 425-77-84; 425-35-66. Факс: (044) 425-60-92

phouse@ukma.kiev.ua

Книжкові повинники видавництва "Дух і літера" НаУКМА

МІСТУ І СВІТУ: КИЇВСЬКІ НАРИСИ. Мирон Петровський

Вид. 2-е, перероб. і доп. К.: Видавничий дім А+С; ДУХ І ЛІТЕРА, 2008. – 424с.: іл. – мова рос. – обкл. тверд. – форм. 70х100/32

Історія Києва пов'язана з багатьма славетними іменами діячів культури – української, російської, польської, єврейської. Про Йосипа Мендельштама і Михайла Семенка, Велимира Хлєбнікова і Максима Рильського, Олексія Ремізова, Корнія Чуковського, Михайла Булгакова, співака Олександра Вертинського та педагога Януша Корчака; про їхню діяльність у місті, про те, як вплинув Київ на їхню творчість, розкаже – значною мірою вперше – книга Мирона Петровського «Місту і світу: київські нариси».

ГОГ І МАГОГ. Мартін Бубер

Роман/пер. з англ. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2008. – 304с. – мова укр. – обкл. тверд. – форм. 60х84/16

Роман «Гог і Магог» Мартіна Бубера, одного з найоригінальніших та найвідоміших філософів ХХ сторіччя. Незвичний для європейського читача. На перший погляд перед нами вигадана історична хроніка, різновид добре відомого жанру «альтернативної історії», яка відбувається в хасидських осередках Галичини і Польщі наприкінці XVIII ст.

ЛАБІРИНТ БІЛЯ МОРЯ. Збігнєв Герберт

Пер. з польської, Дух і літера, 2008. – 216с – мова укр. – обкл. м'яка. – форм. 84х108/32 – ISBN 978-966-378-084-9

Нариси, які увійшли до книжки Збігнєва Герберта (1924-1998) «Лабіринт біля моря», були написані на початку 1970-х років, проте так і не були опубліковані за його життя, оскільки комуністичне керівництво Польщі внесло Герберта до «чорних списків» заборонених авторів. Уперше книжка побачила світ лише у 2000 році. У ній Герберт зосередився на європейській античності бритів і саксів.

ІДЕЯ УНІВЕРСИТЕТУ. Ярослав Пелікан

К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2008. – 355с.

– Пер. з англ. – мова укр. – обкл. тверд. – форм. 84х108/32

«Ідея Університету» Ярослава Пелікана – це книга, що підсумовує розвиток університету як центрального культурного інституту за вісім сторіч. Написаний як розлогий дискусія сучасного інтелектуала з університетським мислителем XIX століття Джоном Генрі Ньюменом, це текст втілює самоаналіз та саморефлексію університету, і так складається в його автопортрет. У розрізненні минулого і сучасного стану культурного життя «верховного інтелекту», Пелікан визначає відповідальність університету за справу освіти, дослідження, наукову комунікацію, громадянське виховання та суспільний розвиток. Водночас автор розглядає те, як переживає науково-освітня справа спокуси політикою, релігією та ринком. Пеліканова «Ідея Університету» ставить блискучу спробу зрозуміти минуле, сучасне і майбутнє університету.

Книжки можна придбати у видавництві «Дух і літера» НаУКМА:
04070, Київ, вул. Волоська, 8/5 Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Над випуском працювали:

Лариса Сиволожська,
Дмитро Дроздовський,
Юлія Морозюк,
Іван Жежера,
Ганна Трегуб,
Віталіна Сидорук

Світлани
Російського

Прес-центр НаУКМА,
тел. 425-1536,
press@ukma.kiev.ua